

Fenntartható világ – június 8 – az óceánok világnapja

2011 június 09. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása
Még nincs értékelve

Mérték

1992, a riói környezetvédelmi csúcs óta „van” az óceánoknak világnapja. S talán ma sokkal fontosabb, mint máskor felhívni a figyelmet törékeny ökoszisztémánkra…

Amikor az „ismert” világ javarészt Európára, Afrika északi részére és a Közel-Keletre korlátozódott, a rómaiak úgy képzelték, hogy ennyi a lakott világ, egy hatalmas sziget, melyet minden oldalról körülvesz az Ókeanosz… Hitték (tudták), hogy a Föld gömb alakú, bár sokkal kisebbnek gondolták, ám egyáltalán nem éreztek arra késztetést, hogy nyugat felé hajózva jussanak el keletre.

Nem úgy, mint Kolumbusz, akinek utazása mintha kiszabadította volna a szellemet a palackból. Röpke pár évszázad alatt „elfogytak” a felfedezni valók…”Maradtak” a meghódítandó területek…

A végtelen és ismeretlen óceánok hamarosan a nagyhatalmak beltengerivé váltak. Hadihajók, kereskedelmi flották szelték az óceánokat. Ma már hatalmas tankerek, luxushajók és milliónyi kisebb-nagyobb hajó kel útra nap, mint nap.

S a szennyezés, az óceán kirablása egyre nagyobb mértékben folyik.Mely problémákkal kell szembenéznünk, ha szeretnénk megmenteni az óceánokat.

A halászat

Évezredeken keresztül m?ködött a halászat, mint az emberiség egyik élelmiszerforrása. Kisebb-nagyobb halászhajók, csónakok, bárkák biztosítottak a part menti népeknek megélhetést. Ám a XX. Században, amikor az élelmiszertermelés iparrá változott, a halászat sokkal inkább hasonlít rablásra, gátlástalan haszonszerzésre…

Talán ahhoz lehetne hasonlítani, mint amikor a XIX. Században a vadnyugaton ismétl?puskákkal ezerszámra mészárolták le a bölényeket. Lenyúzták a bundájukat, kivágták a nyelvüket és a megölt állatok húsát ott hagyták rothadni a prérin… (nem mellesleg így is sikerült legy?zni a prériindián törzseket, akik f? élelmiszerforrását semmisítették így meg…)

Ma már modern technikával felszerelve kutatják az óceánokon a halrajokat. Éveken belül fajok t?nhetnek el, nem a klímaváltozás, hanem a túlhalászás következtében… Vagyis sokkal több halat kifogunk, mint amennyit anélkül lehetne, hogy megbontanának az óceánok ökoszisztémáját.

A hatalmas halászhajók gyakorlatilag úszó gyártelepek, melyekb?l a kifogott hal kész árúként, dobozolva, konténerben, zsákban (halliszt) távozik el.

Fél évszázada folyik egyre gátlástalanabbul, egyre nagyobb mértékben az ipari halászat. Ijeszt? belegondolni is, hogy a tonhal, kardhal, marlin, t?kehal, óriás laposhal, rája, és lepényhal - 90%-át már kihalászták.

Emellett az ipari méret?, gépesített halászat munkahelyeket szüntet meg. A kilencvenes évek elején amikor Újfundland környékén jelentek meg a hatalmas halászhajók 40 ezer kanadai munkahely sz?nt meg…

A vonóhálós halászat nem csak a halakat fogja ki, de a tengerfenék él?világát, a korallerd?ket is tönkreteszi. A hatalmas hálóba kavarodva évente 300 ezer delfin és bálna is elpusztul… Sok olyan halat is kifognak, amelyet nem halásznak, így sokszor csak visszadobják ezeket a félholt állatokat a tengerbe.

El?fordul, hogy a zsákmány 80-90%-a is a halászok számára értéktelen él?lény… De pusztulnak a halászat során a tekn?sök, tengeri madarak is.

E „mellé-fogások” óriási pusztítást végeznek az óceánok, tengerek él?világában. Csak becslések léteznek, mekkora lehet a „feleslegesen” kifogott, elpusztított halmennyiség évente. Mivel a probléma óriási, de pontos adatok nem léteznek, nagyjából 7-27- millió tonna (!) közé teszik a mennyiséget. Vagyis naponta (!) 20-74 ezer tonna (!) hal megy veszend?be…

Nagyjából 100 millió cápát és ráját fognak ki, a t?kehal halászok, majd dobnak vissza a tengerbe. 300 ezer cet elpusztul a rablóhalászat folytán és legalább 100 ezer albatrosz is.

Vajon megoldás lenne a haltenyésztés?

Egyáltalán nem biztos. A tenyésztett halak táplálásához pl. hallisztet használnak, melyet a lehalászott halakból

állítanak el?. Ráadásul szárazföldi tenyészállatokhoz hasonlóan számos hormont, gyógyszert, etetnek fel a tenyésztett halakkal. Így történhet meg, hogy 1 kg lazac tenyésztéséhez 4 kg vadon fogott hal szükségeltetik. Fenntartható?

Egy átlagos, 200 ezer halat tartalmazó lazacfarm annyi szerves ürüléket termel (és enged a tengerbe), mint egy 62 ezer lakosú város.

Globális felmelegedés

Már pár fokos melegedés is tönkreteszi a korallzátonyokat, melyek egyéb fajok ezreinek is otthona. Kutatások szerint könnyen leállhat a Golf-áramlat, ha elolvad a grönlandi jégmez?. A Golf-áramlat hiánya katasztrófális lesz Európára nézve...

Míg az olvadás miatti tengerszint növekedés egész bolygónkat érinti. Ha másfél métert emelkedik a tenger szintje, New York árvizekkel küzdene, elt?nne Velence és a 140 milliós Bangladesben, mely a Gangesz deltájában található tízmilliók válnának hajléktalanná.

Ám ha a grönlandi (édes)vízkészletek elolvadnak, akkor hat (!) métert emelkedhet a tenger vízszintje...

S nem beszéltünk még a szennyezésr?l. Id?r?l-id?re egy-egy olajszállító tanker megsérül, de említhetnénk a 2010-es mexikói-öbölbéli katasztrófát, amikor egy megsérült fúrótoronyból hónapokig ömlött az olaj...

Ám a ember mindennapos tevékenysége során kb. naponta 1 millió tonna szemetet öntenek a tengerbe. Pár éve felfedezték, hogy a Csendes-óceánon egy Texas méret? szemétsziget úszik... Ám ma már tudjuk, hogy hasonló szigetek alakultak ki a tengeráramlatok által az Atlanti és Indiai óceánon is.

Ez a mérhetetlen sok szemét, javarészt nem lebomló m?anyag állatok millióit öli meg, de bekerül a táplálékláncba is. Így, visszatérve a halászat problémájához, az ember akarva-akaratlanul a halászat által a saját szemetét eszi...

Források: greenpeace és www.zoldter.hu

Nawesh

Szerz? a Flag Polgári M?hely tagja

Ajánló